

Teema: Toidupoliitika (Foodstuffs)

Toimumisaeg ja koht: 12. novembril 2019, Copa-Cogeca, Rue de Treves 61, Brüssel

Aruande koostas: Ene Kärner

Koosolekut juhatas töögrupi president Annette Toft.

1.-2. Koosoleku päevakord ja eelmise koosoleku raport kinnitati.

3. Info EL Rohelise Kokkuleppe kohta. Tegemist on valdkondade ülese ettepanekuga, puudutab paljuski põllumajanduspoliitikat. Avaldatakse detsembri alguses. Kontakteeruge tervisevolinikuga, temal on viimane sõna strateegia kujundamisel. Vt lähemalt Agri-infost või Brüsseli esindusest. Green deal.

4. Euroopa Toidufoorum (European Food Forum). Levivad kuulujutud sellise foorumi asutamisest, mõned eurosaadikud soovivad, et tegeleks toidupoliitikaga ning osaleksid organisatsioonid ja huvipooled, sest ÜPP ei ole piisav kogu toidu ja tarneahela tegevuste katmiseks. Copa-Cogeca sellega ei nõustu, on vaja otsustada, kas osaleme. Töögrupi arvates peaks kindlasti osalema, kui seal on 400 liiget.

5. Tarbija teavitamine. Valgusfoorumärgistus. Copa-Cogeca on vastu, kuigi Nutri-Score on vähem kurjast, kuna arvestab teatud teaduspõhiseid parameetreid. Euroopa elanike algatus käesoleva aasta mais panna kõikidele toodetele märgistus ei ole olnud väga edukas, vaja on miljon allkirja, kuid hetkel pole veel kahtsada tuhandetki. Komisjon peab vastama 3 kuu jooksul; see ei tähenda, et tuleb astuda samme, kuid sel juhul peab selgitama, miks seda ei tehta. 2002. aastal oli sarnane algatus glüfosaadi kohta, nüüd koguti miljon allkirja loomapuuri kaotamise kohta. NutriScore kodulehelt selgub, et 8 10-st suurimast rahvusvahelisest toidukorporatsioonist ei toetanud seda süsteemi, paljud teised on skeptilised.

Hispaania arvab, et kuigi meile süsteem ei meeldi, peame püüdma koostööd EL tasemel, töötada oma ministriumidega, mitte lihtsalt vastu seisma, kuna muidu meie tootjad kannavad olulist kahju. Süsteemi saab parendada, infot harmoniseerida.

Peaks rääkima ka sellest, mil viisil infot tarbijale edastatakse, digitaliseerimine.

Vaatame üle, mis on öeldud varasemates dokumentides selle kohta, millist märgistussüsteemi soovime, kuid me ei soovi EL-ülel märgistussüsteemi.

6. Digital Labelling Alliance. 24. oktoobril oli esimene digitaalse tarbijateavituse liidu kohtumine, sh kosmeetika, kodutarbed, jaeketid. Eesmärk oli luua platvorm, kus osapooled saavad vahetada infot, teiseks soovitakse kaaluda võimalikku EL raamistikku või digitaliseerimise kokkulangevust praeguse seadusandlusega. Küsimus on, millist keelt kasutada; parim kõikide keelte jaoks oleks digitaliseeritud vahendid. Küsimus on ka, mis on spetsiifilised mured ja takistused ning ettepanekud, mida edasi öelda. Nt jaeketid ei peaks suunama tarbija käitumist, kujundama trende (nt liha tarbimiselt veganlusele). Andmed peaksid olema kasutatavad mitte ainult jaekettidele, vaid

kasulikud ka tootjale; kes on andmete omanik, kuidas neid töödeldakse? 18. novembril toimub järgmine koosolek. Tehke ettepanekud, alkoholisektor juba alustas.

7. Toote keskkonna-jalajälg (PEF) ehk nn kliima-märgistus. Ka president Van der Leyen on rääkinud kliima-märgistusest toodetel. Tõenäoliselt see kehtestatakse; peaksime hakkama arutama, kuidas see on võimalik. Tarbijatele tuleb selgitada, mida tähendab konkreetse toote tootmine kliima seisukohast. Mõned teised organisatsioonid juba tegelevad, Copa-Cogeca on seni olnud PEF vastu, kuna kalkulatsioonid ainult majanduslikud. Teine teema on säästlik areng. Sotsiaalsed, majanduslikud ja keskkonna aspektid, kõiki kolme tuleb silmas pidada, erinevalt nt keskkonnaorganisatsioonidest, kes seda ei arvesta. Teema on üleval olnud juba üle 10 aasta, kuid mitte Euroopas, vaid nt Uus-Meremaal. Uuele komisjonile on see tähtsaim teema, peame vaatama, kuidas toime tuleme. Veinisektoris on suur huvi märgistamisskeemide välja töötamiseks, nt Prantsusmaal märgistus „kõrge keskkonnaväärtusega“. Vaja otsustada, kas tuleb sertifikaat, märk vms, milline meetod, tuleb kaasata kalkulatsiooni ka tootja kõrvaltegevused, millel võib olla tasakaalustav mõju (nt kui farmis on biogaasitehas). Peame eristama kestliku, mahe, keskkonnakaitse-alase ja kliima- teema. Nt kõik mahe- ja kestlikku tootmist väljendavad skeemid ei pruugi sobitada kliimasõbraliku süsteemi nõuetega. Itaalia hinnangul on lisaks probleem, et põllumehed ei osalenud PEF väljatöötamisel, küll aga rahastasid ülikoolides uuringuid suured köögiviljatöötledajad ning tulemusena väideti, et liha on tervisele kahjulik. Taani sooviks näha komisjoni poolt harmoniseeritud süsteemi, koostöös mitme DG-ga, kõiki aspekte arvestavat, mitte liikmesriikides konkureerivaid erinevaid süsteeme. Peaks vaatama mitte kategooriate kaupa, nt ei saa veiseliha võrrelda kanalihaga jne. Samas Iirimaa on ICOS õnnelik PEF meetodiga piimasektoris, vähemal B2B tasemel, mitte niivõrd tarbija teavitamises. Nähakse võimalust kliimadebatis, kuidas seda kasutada toodetele esimese kategooria lisatasu loomiseks, nt Friesland-Campinas. Tarbija soovib kliima-märgistamist. Me ei taha paremusjärjestust, kuid skeemi, millel on võimalus luua nišši põllumeestele ja ühistutele, tõestades, et vastavad teatud standardile. Võib-olla peaks vaatama hoopis ISO standardeid; oleks hea, kui see ei puudutaks ainult toitu.

8. Lamba-, kitse- ja kanaliha märgistamine. Määrus 18775, DG SANTE töötab rakendamisega, Copa-Cogeca saatis oma kaastöö.

Itaalia rahvaalgatus kõikidele toodetele kohustusliku päritolu märkimiseks kogus 1 miljon ja 100 häält, ootame nüüd Komisjoni vastust.

Hispaania ei lubanud komisjon kehtestada päritolumärgistust meele.

Tšehhi ja Slovakkias on koostamisel kohustusliku päritolu märgistus.

Ametlikud rakendamise juhised peaksid ilmuma selle aasta jooksul, DG SANTE valmistab ette.

9. Toidukaod ja toidu raiskamine. Copa-Cogeca on üks kuuest raportöörist, kes kirjutavad soovitusel, kuidas vähendada toidukadu ja -raiskamist. 13. septembril oli seminar, kus räägiti nendest soovitustest. DG SANTE võttis kommentaarid arvesse ja tutvustab lõppdokumenti uuel seminaril. Saatsime teate, et liikmesriikide eksperdid väljendaksid samu seisukohti. Copa esindajal

ei olnud võimalik kommenteerida kõikidel teemadel, kuid juhtis tähelepanu algsetele kommentaaridele. Mõned Copa-Cogeca kommentaarid kutsusid esile negatiivse reaktsiooni.

10. Loomsed tooted ja taimsed nimetused. Järgmisel aastal ehk kehtestatakse EL-ülene keeld nimetada loomseid tooteid taimsete toodete nimetustega. Raportöör Andrieu kinnitamine on meile positiivne.

11. MeattheFacts kampaania. Teine kampaania tulemas puu- ja köögiviljasektoris koos Freshfeliga, kevadel plaanitakse taas köögivilja jagada parlamendi eest. MeattheFacts videot on näinud 37 000 inimest, sellest tuli palju uusi veebisaidi külastusi. Kui teate mõnda rahvuslikku lihasektori toetuskampaaniat, andke teada. Detsembris arendatakse Copa-Cogeca trükiväljaannete strateegia ja monitoring sotsiaalmeedia jaoks. Soovime siduda põllumehed sotsiaalmeediasse, saata otsustajatele. 10. detsembril põllumajandusministrite nõukogu koosoleku ajal toimub komisjoni ees aktsioon. Jagage veebisaiti, kasutage materjale! <https://meatthefacts.eu/>